

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 196/2020-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 174/2018 z 21. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 174/2018 z 21. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) bolo na základe žaloby sťažovateľa vedené konanie pod sp. zn. 20 C 29/2013 o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 15 376,72 € s príslušenstvom proti Slovenskej republike, za ktorú konala Slovenská správa ciest, Miletičova 19, Bratislava, IČO 00 003 328 (ďalej len „žalovaná“).

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 20 C 29/2013 z 21. marca 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľa zamietol.

4. V dôsledku odvolania podaného sťažovateľom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 7 Co 123/2013 z 26. januára 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu potvrdil.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) s odôvodnením, že všeobecné súdy sa v jeho prípade odklonili

od ustálenej rozhodovacej praxe s poukázaním na konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu, ústavného súdu, Najvyššieho súdu Českej republiky, ako aj na ďalšie rozhodnutia všeobecných súdov.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

7. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd ako primárny ochranca práva „zlyhal“ v oblasti ochrany subjektívnych práv sťažovateľa. Napadnuté uznesenie vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle, nemá legitímny základ a súčasne ním boli porušené aj jeho základné práva. Napadnuté uznesenie je podľa názoru sťažovateľa z ústavného hľadiska neospravedliteľné.

8. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd odmietol ním podané dovolanie z dôvodu, že v podanom dovolaní poukazoval na rozhodnutia ústavného súdu a Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré podľa názoru najvyššieho súdu nemožno stotožňovať s rozhodnutiami najvyššieho súdu. V tejto súvislosti uvádza: «... *keďže podľa názoru Najvyššieho súdu SR sa sťažovateľ odvolával na rozhodnutia Ústavného súdu SR, resp. Najvyššieho súdu ČR, ktoré sa síce zaoberali nastolenou právnou otázkou, avšak podľa názoru Najvyššieho súdu SR neboli prijaté „kvalifikovanými“ súdnymi orgánmi, ktoré by bolo možné podradiť pod pojem „dovolací súd“, tak dovolanie bolo odmietnuté bez posúdenia opodstatnenosti tejto právnej otázky.*»

9. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd vyložil pojem „*ustálená prax dovolacieho súdu*“ podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP formálnym spôsobom založeným len na jazykovom (gramatickom) výklade. Podľa názoru sťažovateľa nemožno ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP vnímať tak reštriktívne, ako ho vykladá dovolací súd. Takýto výklad nie je možné v právnom štáte tolerovať, a to i z dôvodu, že nerešpektovanie judikatúry ústavného súdu podľa tohto názoru nenarušuje právnu istotu. Podľa názoru sťažovateľa judikatúru ústavného súdu, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné vnímať

ako pramene práva, ktoré sú povinné všeobecné súdy vrátane najvyššieho súdu dôsledne rešpektovať, keďže predstavujú prameň práva v materiálnom slova zmysle.

10. V súvislosti s porušením v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že najvyšší súd nie je viazaný označeným dovolacím dôvodom, ale tento vykladá podľa obsahu. Za situácie, ak sťažovateľ namietal ústavnú neudržateľnosť odôvodnenia rozhodnutia, tak vlastne napádal právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a teda takto vymedzený dovolací dôvod mohol sám dovolací súd podradiť pod ustanovenie § 420 ods. 1 písm. f) CSP. V tomto kontexte sťažovateľ uvádza, že v čase podania dovolania sťažovateľ (hoci i zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, t. j. advokátom) pod „tarchou“ rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 mal podstatne zúžený procesný priestor a v podstate sa musel rozhodnúť pre jeden dovolací dôvod. Aj to vysvetľuje, prečo nenamietal aj iné dovolacie dôvody.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„1/ Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.11.2018, sp. zn. 4Cdo/174/2018, porušené bolo.

2/ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.11.2018, sp. zn. 4Cdo/174/2017 sa zrušuje v celom rozsahu a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3/ Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

12. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 bola

vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

19. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

22. Podľa čl. 1 prvej vety dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v námietke, že najvyšší súd napadnutým uznesením, ktoré „*vykazuje znaky maximálnej miery arbitrárnosti a svojvôle a nemá legitímny základ*“, tým, že odmietol dovolanie sťažovateľa, porušil jeho v ústavnej sťažnosti označené práva.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010). Uvedené zároveň nevyklučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti.

25. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

26. Sťažovateľ prípustnosť dovolania odôvodnil dovolacím dôvodom zakotveným v § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

27. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

28. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

29. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podané v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, bol najvyšším súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s namietaným porušením označených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

30. Ústavný súd konštatuje, že pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, pretože posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí, konkretizuje a náležite doloží, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje predmetné ustanovenie. V tejto súvislosti najvyšší súd v bode 14 napadnutého uznesenia uvádza, že „... *V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi*

názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.“.

31. Ústavný súd v tomto kontexte upriamuje pozornosť na skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd nepovažoval spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu sťažovateľom za súladný s citovaným ustanovením § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP, keď v relevantnej časti odôvodnenia (bod 15) k tomu uviedol, že: *„Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu. od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred nim riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu. ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p...“*

32. Následne najvyšší súd v bode 17 napadnutého uznesenia s poukazom na definované kritéria právnej otázky uviedol: *„... žalobcom namietané nesprávne právne posúdenie veci tak. ako ho formuloval, nebolo spôsobilé založiť prípustnosť jeho dovolania podľa citovaného ustanovenia, a to z dôvodu poukazu na odklon od ním uvádzaných rozhodnutí dovolacieho súdu...“*

33. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd nepovažoval sťažovateľom uvedený dovolací dôvod za vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP a z uvedeného dôvodu dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP (body 18 a 19 napadnutého uznesenia). V tomto kontexte ústavný súd zastáva názor, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval.

34. V rovine sťažovateľom namietaného nevysporiadania sa najvyššieho súdu s ním tvrdým odklonom od rozhodnutí ústavného súdu, poukázaním na jeho konkrétne nálezy, ústavný súd konštatuje, že názor najvyššieho súdu, že pri aplikácii § 421 CSP nie je povinný zohľadňovať judikatúru ústavného súdu, v rámci ktorej ústavný súd meritórnym spôsobom posudzoval otázky ústavnoprávneho významu, je za hranicou ústavnej udržateľnosti, a to predovšetkým s poukázaním na jeho vlastnú judikatúru. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 129/2017 z 31. októbra 2017, v ktorom tento uviedol: *„S prihliadnutím na čl. 3 základných princípov CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú.“* V tomto konkrétnom prípade ústavný súd nevzhladol z ústavnoprávneho hľadiska dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia z dôvodov uvedených v bodoch 35 až 37 tohto uznesenia.

35. Ústavný súd v súvislosti s touto špecifickou argumentáciou sťažovateľa poukazuje na skutočnosť, že zásada subsidiarity, ktorou sa ústavný súd riadi, reflektuje aj princíp minimalizácie jeho zásahov do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04).

36. Pokiaľ sťažovateľ v podanom dovolaní poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 94/2011 zo 7. júla 2011, ako aj na nález sp. zn. IV. ÚS 554/2012 z 26. apríla 2013, ústavný súd konštatuje, že v predmetných konaniach boli, tak ako to tvrdí sťažovateľ, predmetom prieskumu ústavným súdom konania všeobecných súdov, v ktorých sa riešili otázky nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v súvislosti s konaním proti dobrým mravom tak, ako v prípade sťažovateľa. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na skutočnosť, že v týchto konkrétnych prípadoch vyslovil porušenie práv pre nevysporiadanie sa všeobecných súdov s podstatnými argumentmi sťažovateľov, ktoré mali pre vec rozhodujúci význam. Ústavný súd, uplatňujúc svoju kasačnú právomoc, v týchto konkrétnych prípadoch vrátil veci všeobecnému súdu z dôvodu, že *„predovšetkým*

nedal ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, ako vec právne posúdil“ (nález sp. zn. IV. ÚS 94/2011), a z dôvodu, že „Za daných okolností, s poukazom na dosiaľ uvedené (prejudiciálne posúdenie otázky vlastníctva k sporným pozemkom) bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa odvolací súd otázkou dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu z bezdôvodného obohatenia voči sťažovateľke primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal a svoje právne závery presvedčivým spôsobom odôvodnil, a tým preukázal aj ich ústavnú akceptovateľnosť (nález IV. ÚS 554/2012), a ponechal tak všeobecným súdom ako primárnym ochrancom práv priestor na náležité zodpovedanie právnych otázok rozhodných pre vec, čo zároveň logicky vylučuje možnosť odklonu všeobecných súdov od právneho názoru ústavného súdu, ktorý v týchto konkrétnych prípadoch vec právne (v kontexte posúdenia samotného práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pre rozpor s dobrými mravmi, pozn.) neposudzoval, len konštatoval porušenie práv v dôsledku nevysporiadania sa s podstatnými argumentmi sporových strán.

37. Ústavný súd, akcentujúc rešpektovanie princípu minimalizácie zásahov do rozhodnutí všeobecných súdov, s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade ide o námietku nevysporiadania sa s judikatúrou jemu vlastnou (konkrétne s nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 94/2011 zo 7. júla 2011 a nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 554/2012 z 26. apríla 2013, pozn.), vyhodnotil aj túto argumentáciu sťažovateľa z ústavnoprávneho hľadiska za zjavne neopodstatnenú.

38. K námietke sťažovateľa, na základe ktorej mal podľa jeho názoru najvyšší súd argumentáciu prednesenú v dovolaní posúdiť podľa jej obsahu a túto následne sám „*podradiť*“ pod § 420 písm. f) CSP, ústavný súd uvádza, že platná právna úprava dovolacieho konania na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy zakotvenej v Občianskom súdnom poriadku už neumožňuje najvyššiemu súdu prihliadať na vady zmätočnosti ex offio. V tomto kontexte najvyšší súd v napadnutom uznesení (bod 13) uviedol: „*Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa*

§ 447 písm. f/ C. s. p. je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.“

39. Ústavný súd konštatuje, že uvedená námietka, tak ako je vymedzená v ústavnej sťažnosti, neobsahuje žiadnu bližšiu konkretizáciu, z čoho konkrétne mal najvyšší súd nad rozsah vymedzený dovolaním, ktoré spísal kvalifikovaný právny zástupca sťažovateľa, vyvodiť (podľa jeho obsahu), že ním sťažovateľ namietal aj vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Z tohto pohľadu s prihliadnutím na uvedenú argumentáciu najvyššieho súdu vyhodnotil ústavný súd aj túto námietku za zjavne neopodstatnenú.

40. V rovine, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že pod „*tarchou*“ rozhodnutia veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 mal podstatne zúžený procesný priestor a v podstate sa musel rozhodnúť pre jeden dovolací dôvod, čo vysvetľuje, prečo nenamietal aj iné dovolacie dôvody, ústavný súd uvádza, že sťažovateľom v ústavnej sťažnosti uvádzaný nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 209/2018 z 19. septembra 2018 sa vzťahuje na situáciu, v ktorej ústavný súd vyslovil, že ak sa v dovolaní súbežne uplatnili dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, porušil základné právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čo sa na prípad sťažovateľa zjavne nevzťahuje.

41. Keďže v danom prípade bolo preukázané, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa č. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

42. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľ namietal porušenie týchto základných práv v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto označených práv. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu